

Soome Arstide Liidu kollegiaalsusjuhised

Soome Arstide Liidu kollegiaalsusjuhiste eesmärgiks on alal hoida auväärset vaimu ja head seltsimehelikkust maa arstkonna hulgas. Juhised õpetavad arste käituma kollegiaalselt tööga seotud ja muudes omavahelistes suhetes. Juhiste eesmärk ei ole kaitsta arsti puudulike kutseoskuste, vigase tegevuse või väärkasutuste väljaselgitamise ja tagajärgede eest.

I

Arst peab käituma oma kolleegide suhtes sallivalt ja näitama üles head tahet. Erimeelsused saab tavaliselt lahendada teise seisukohtadega tutvudes. Kui ametiasjus tekib konflikt, peab arst püüdma konflikti lahendada sama kolleegiga, kellega erimeelsused tekkisid.

II

Arst ei tohi solvata teisi oma ametikaaslaste rühmi ega eirata nende õigusi.

III

Arst peab oma tegevuse, otsuste ja eeskujuga alal hoidma ning edendama ametieetikat ja kollegiaalsust. Eriti peab ta ülemuse ja õpetajana pöörama tähelepanu arstieetikale ning kollegiaalsele käitumisele. See ei tohi teda takistada valvamast oma alluvate ja õpilaste tegevuse üle ega uurimast tehtud vigu ja rikkumisi või nende alusel abinõusid kasutusele võtmast.

IV

Kui arst muutub haiguse, sõltuvusainete või muu põhjuse tõttu võimetuks oma patsiente ravima ja võib muutuda neile ohtlikuks, on iga kolleegi kohuseks asjasse sekkuda, vestelda asjaosalisega ja pakkuda abi ravi korraldamisel. Kui see ei anna tulemusi, peab arst teatama oma tähelepanekuist kolleegi otsesele ülemusele või arste ühendavale organisatsioonile. Samuti tuleb käituda siis, kui

kolleeg teadlikult või teadmatult jääb süüdi ilmses vales tegutsemises oma tööd tehes või arsti ametikohal olles.

V

Arst ei tohi levitada või ülal hoida vale käsitlust enda või kolleegide pädevuse kohta, uuringu- või ravivõimaluste kohta või muude seikade kohta, mis võivad mõjutada patsientide või ametisse valijate otsuseid.

VI

Arstil ei sobi patsiendile laita oma kolleegi tegevust. Kui arst märkab, et teise arsti diagnoos, ravi või muu tegevus on olnud vale, peab ta oma tähelepanekutes teatama asjalikult nii patsiendile kui ka eksinud kolleegile. Arst peab alati meele pidama, et ka tema võib eksida.

VII

Soovitades patsienti teisele arstile, peab arst suunamisel kaasa andma vajalikud patsiendi andmed. Edasise ravi eest vastutavale arstile tuleb patsiendi loal edastada asjassepuutuvad andmed tema kohta ja juhised edasise ravi jaoks.

Kui arst kavatseb lõpetada isikliku ravitegevuse, on soovitatav, et ta loovutab patsiendi dokumendid patsiendi nõusolekul ravi jätkavale arstile.

VIII

Kui patsient või tema omaksed soovivad, et kuulataks ka teise arsti arvamust, peab arst ettepanekusse suhtuma positiivselt ja tema kohus on edastada kolleegile patsiendi asjassepuutuvad andmed. Kui olukord seda nõuab, peab arst ise omal algatusel otsima teise arsti asjatundlikku abi.

Kui teine arst märkab hinnangut andes, et tema ja kolleegi vaadete vahel on patsiendi jaoks oluline konflikt, peab ta püüdma lahendada seda otse kolleegiga.

IX

Alustades arstiteaduslikku uurimistööd, on soovitatav, et rühma liikmed lepivad eelnevalt kokku omavaheliste vastutusalade, kohustuste ja tulemuste avaldamise põhimõtete osas. Arst ei tohi oma tegevuses või publikatsioonides esitada ainult enda teenena sellist uurimistulemust, mille saavutamine on otsustavalt sõltunud peale tema ka teiste töökaaslaste tehtud tööst või kompetentsusest.

X

Kollegiaalsust puudutavad erimeelsused, mille osas ei saavutata muul moel lahendust, tuleb saata kokkuleppe saavutamiseks või lahendamiseks Soome Arstide Liidule ning nende kohta ei tohi anda teavet asjasse mittepuutuvatele isikutele.

Suomen Lääkärilehti 2004;45:4420.